

KELİME-İ ŞEHÂDETİN TELKİN EDİLMESİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n- nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ
سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ قَالُوا يَا رَسُولَ
اللَّهِ كَيْفَ هِيَ لِلْأَحْيَاءِ قَالَ أَجُودٌ وَأَجُودٌ

(د. طب. والحكيم عن عبد الله بن جعفر)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 349/1 (*Lakkınû mevtâküm: Lâ ilâhe illa'llâhu'l-halîmü'l-kerîm, sübhâna'llâhi rabbi's-semâvati's-seb'i ve rabbi'l-arşı'l-azîm, el-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn. Kâlû: Yâ rasûla'llâh, keyfe hiye li'l-ahyâ'? Kâle: Ecvedü ve ecvedü.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çok azîz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, lütfu, keremi cümleminiz üzerine olsun!

Peygamberimiz, Efendimiz, nümûne-i imtisâlimiz, rehberimiz, şefaathimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek hadislerinden bir miktarını size *Râmûzü'l-Ehâdis* isimli hadis kitabından nakledeceğim.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce, boynumuzun borcu, bir vazifeyi edâ edelim... Başta efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'nin ruh-u pâki için olmak üzere; cümle enbiyâ ve mürselînin, bütün evliyâullahın, Efendimiz'den bize kadar güzerân eylemiş olan sadât-ı meşâyih-i turûk-u aliyemizin ruhları için; eserin müellifi, hocamız Gümüşhâneli Ahmed Ziyâüddîn Efendi Hazretleri'nin ruhu için;

Eserin içindeki hadis-i şeriflerin bize kadar böylece ulaşmasında emek sarf etmiş olan alimlerin, râvîlerin cümle sinin ruhları için;

İhvânımızın ahirete intikâl edenleri için; şurada cem olmuş kardeşlerimizin ahirete intikâl eylemiş olan ana, baba, kardeşlerinin ve diğer sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Ve hâssaten hocamız Mehmed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'nin ruhu için hediye olmak üzere; hayatta olanlarımızın da Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasını kazanmaya vesile olacak bir tarzda ömür sürüp; sevdiği, razı olduğu bir kul olarak huzuruna çıkmasına vesile olması için; bir Fatiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım:

.....

a. Ölülerinize Telkin Ediniz

Metnini okumuş olduğum hadis-i şerif, ölüye telkin vermek hakkındadır. Sözleri bilinsin, izahı ona göre yapalım diye, kelime kelime tercüme edeyim.

Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:¹

لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ
سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ قَالُوا يَا رَسُولَ
اللَّهِ كَيْفَ هِيَ لِلْأَحْيَاءِ قَالَ أَجْوَدُ وَأَجْوَدُ

(ه. طب. والحكيم عن عبد الله بن جعفر)

¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.377, no:14336; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l- Usûl*, c.II, s.279; Abdullah ibn-i Ca'fer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.557, no:42163; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV II, s.451, no:18573.

RE. 349/1 (*Lakkınû*) “Telkin edin, (*mevtâküm*) ölülerinize... Ölülerinize telkin edin ki, onlar ‘*Lâ ilâhe illâhullâhu’l-halîmu’l-kerîm*’ desinler, ‘*Sübhâna’llâhi rabbi’s-semâvati’s-seb’i ve rabbi’l-arşı’l-azîm, el-hamdü lillâhi rabbi’l-âlemîn*’ desinler.” Yâni siz bunu böyle söyleyin, onlara telkin olsun bu, onlar da bunu sizden naklen söylesinler.

(*Kâlu: Yâ Rasûla’llâh, keyfe hiye li’l-ahyâ’?*) “Dinleyenler, ashab-ı kirâm sordular: ‘Yâ Rasûlallah, bunu ölenlere söylüyoruz, dirilere söylemek nasıl olur?’ dediler.

(*Kâle: Ecvedü, ve ecvedü.*) ‘Daha a’lâ olur, daha iyi olur, daha iyi olur...’ diye Efendimiz iki defa tekrar etti.”.

Şimdi bu hadis-i şerifte, (*Lakkınû mevtâküm*) “Ölülerinize telkin edin!” deniliyor. İlk anlaşılan, bir kişi öldüğü zaman ona bu sözler söylenecek. Hakîkaten de başka hadis-i şerif vardır ki, o hadis-i şeriflerde Peygamber Efendimiz “Ölüyü gömdüğünüz zaman, üstüne toprağı attığınız zaman ona şöyle şöyle telkin edin!” diye artık mezara gömüldükten sonra böyle bir telkin olacağını bildiriyor. Demek ki kabrin başında ölü defnedildikten sonra yapılan telkin de hadis-i şerifte var.

Yalnız bu hadis-i şerifi, ulemâmızın bir kısmı şöyle izah etmişler: *Lakkınû mevtâküm* demek, ölmek üzere olan, *hâlet-i nezi’e* gelmiş olan kimseye bunu telkin edin demektir ki, bunları söylesinler de iman ile göçmelerine vesile olsun. Yâni son dakikalarını yaşayan kimselere

ki öyle kimselere *muhtezır* derler. Canı boğazına gelmiş, ruhunu teslim etmek üzere olan *hâlet-i nezi'* derler o hale de... Yâni ruhunun çekilip alınma zamanı, ruh bedenden çekilip alınacak, ayrılacak birbirinden artık bedenle ruh. Böyle anlamışlar; bu da doğru. Demek ki ölülerimize denildiği zaman, ölmek üzere olan kimse yatakta yatmış, siz de başının ucunda bekliyorsunuz gözyaşları içinde, üzüntü içinde; ona böyle telkinde bulunacağız; bu tamam...

Kabre konulduktan sonra da yine ona telkinde bulunulacak, o da başka hadis-i şeriflerde mevcut... İki de sahih, doğru ve faydalı, hikmetli ve sünnet-i seniyyeye muvafık.

Ne söylettireceğiz ölmek üzere olan kimseye, o sözlerin mânâsını nakledelim:

“—*Lâ ilâhe illa'llah, el-halîmu'l-kerîm*; yâni 'Halîm ve Kerîm olan Allah'tan başka ilah yoktur.' deyin!”

Burada Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin iki sıfatı, esmâ-i hüsnâsından iki tanesi zikredilmiş: *Halîm* ve *Kerîm*. *Halîm* demek, *hilim* sahibi demek. *Hilim* de heyecanlanmadan, kızmadan, yumuşak yumuşak; akla, mantığa, hikmete uygun hareket etmek demek. Yâni bir insan birden patlamıyorsa, feverân etmiyorsa, düşünüp taşınıp da aklın süzgecinden geçirdikten sonra hareket ediyorsa, o kimseye de *halîm* derler. Hikmetli hareket ediyor, fevrî değil, patlamıyor, sonradan pişman olacağı işi yapmıyor; düşünce taşına yapıyor. Öyle kimseye *halîm* derler.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin Esmâ-i Hüsnâ'sından birisi de halîmliktir ki, *Halîm* sıfatı vardır ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri hikmet ile yapar her işini ve kullarını çok suçlarından geçer, günahları affeder de onların günahlarını bildiği halde onların başına taş yağdırmaz. Helâk etmez, azabı birden indirmez.

Lütfundan, kereminden peygamberler gönderir, insanlara azabı, cenneti, cehennemi bildirsinler diye. Onlara kitaplar indirir, vahiyler gönderir, irşad olsunlar diye, hak yolu bulsunlar diye. Çeşit çeşit vesileler, bahaneler ihsan eder; rüyasında gösterir insana...

Ben şahsen kendi hayatımdan, küçüklüğümden hatırlıyorum; sizler de kendi hayatınızı inceleyecek, hatırlayacak olursanız görürsünüz ki: İnsan rüyasında kıyamet kopmuş görür, hesaba çekiliyor görür, azabı görür, cenneti görür, cehennemi görür de; “Aman inşaallah bundan sonra Allah'ın rızasına uygun hareket edeyim...” diye kan ter içinde kalkar.

Demek ki Allah-u Teâlâ Hazretleri lütfuyla, keremiyle, âlemlere rahmet olarak peygamber göndermiş; lütfetmiş, elçi göndermiş. Bizi muhatap saymış da lütfuyla, keremiyle elçi göndermiş. Elçi ahirete göçtükten sonra okusunlar, oradan bilgileri öğrensinler, yazılı olsun da unutmasınlar diye Kur'an-ı Kerîm'i indirmiş. Ondan sonra da her şahsa lütfuyla, keremiyle, ayrı ayrı, tek tek irşadlarda bulunuyor.

Her kâfir, her müslüman, her cahil, her gafil insana Allah-u Teâlâ Hazretleri zahirde, batında,

dışta, içte çeşitli delillerini verir verir verir, gönderir gönderir gönderir; ahirette itiraza hiç me câli kalmayacak hale getirir onları. Hiçbir insanın ahirette,

“—Yâ Rabbi! Ben bundan haberdar değildim!” diyecek hali yok.

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ

(المالك: ٨)

(*Elem ye'tikum nezîr*) “Size hiç bu kötü akıbeti bildiren kimseler gelmedi mi?”(Mülk, 67/8) denilecek onlara...

Tebâreke Suresi'nde böyle bildiriliyor. Herkesin malumu olur,

“—O halde insanlar niye kâfir oluyor?”

İnatlarından, gafletlerinden, cehaletlerinden, kendilerine gelen delileri değerlendirmemelerinden, kalplerinin, vicdanlarının seslerini dinlememelerinden oluyor bütün hepsi; yoksa hepsi biliyor...

Nitekim Peygamber Efendimiz'in zamanındaki kimseler için Kur'an-ı Kerim buyuruyor ki:

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ

أَبْنَاءَهُمْ

(البقرة: ١٤٦)

(*Ellezîne âteynâ hümü'l-kitâbe ya'rifûnehû kemâ ya'rifûne ebnâehüm*) “Ey Rasûlüm, kendilerine peygamber gönderip, kitap

indirdiğimiz o eski kavimler, yâni Yahudiler ve Hristiyanlar, sana inen Kur'an-ı Kerim'in hak kitap olduğunu, senin hak peygamber olduğunu evlâtlarını bildikleri gibi kesin bilirler.” (Bakara, 2/146)

O kadar net... İnsan evlâdını tanımaz mı, bilmez mi? O kadar net bilirler ki, sen hak peygambersin!

Hatta Peygamber Efendimiz gelmeden evvel bekleyip dururlardı ve derlerdi ki müşriklere, Arapların putperest olan kabilelerine:

“—Bir peygamber gelecek, biz o zaman küfrün belini kıracağız!

Putperestliğin belini kıracağız!” derlerdi, beklerlerdi.

Sanıyorlardı ki İbrâhim AS gibi, Mûsâ AS gibi Benî İsrâil'den bir peygamber gelecek... Kendi kitaplarındaki işaretlerden öyle tahmin ediyorlardı, öyle umuyorlardı.

Yine de yanlış değil, İbrâhim AS'ın oğlu İsmâil AS'ın sülâlesinden geldi Peygamber Efendimiz. Ama tabii o sülâle, Arapların arasına karışmış, Mekke'de yerleşmiş bir sülâle... Kureyş Kabilesi teşekkül etmiş ondan... Onların içinden çıkıp da karşılıklarına dikiliverince, bu sefer başladı hased, başladı rekabet, başladı kıskançlık, başladı şahsî menfaatlerden vazgeçememek...

İnsanoğullarını helâk eden bir takım duygular vardır, bir takım düşünceler vardır, hep onlar helâk ediyor bizi... Birisi hased... Kıskanırız

karşımızdakini, kıvrırır içimiz. Böyle, çıyanlar, yılanlar kıvrırır insanın içinde... Hased ediyor karşısındakine...

Yâhu ne var? Allah vermiş, sana da verir. Sen de istiyorsan, sana da verir, ne oluyorsun yâni? Nedir alıp veremediğin?

Kimisi hasedden, kimisi şahsi menfaatinden vazgeçemez, gidecek sanır. Hâlbuki asıl menfaat Allah'a itaattedir.

“—Ben bu kiliseyi bırakırsam, bu papazlığı bırakırsam, bu hahamlığı bırakırsam, para pul elimden gider, mevkî makam elimden gider!”

Yâhu gider ama âlâsı gelir. Daha iyisi gelir. Ahiretin saadeti selâmeti gelir. Allah-u Teâlâ Hazretleri cömertlerin en cömerdidir. Sen onun için bir fedakârlık yapacaksın da, o altında mı kalacak? Haşa, sümme haşa! Olur mu öyle şey? Daha âlâsını verir, daha büyük lütuflarına gark eder.

Anlamaz insanoğlu, kıskanır, düşünür, hesap yapar; çeşit çeşit şeyler... Elini vicdanına koyup da müslüman olanlar da var, çok... Bugün de var, Avrupa'da, Amerika'da, Japonya'da, Hindistan'da, Afrika'da; dünyanın her yerinde... Hem de lâlettayn insanlar arasından değil, alimler arasından, çeşit çeşit dinleri incelemiş kimseler arasından...

Mesela bir tanesi, Meryem Cemile; kadın... Yahudi bir aileden gelmiş, yahudi olarak zyetişmiş. Yahudilerin müslüman olması daha zor, çünkü dünyaya hâkimler, istedikleri gibi hareket ediyorlar, düzenlerini kurmuşlar... Eski devirde olmuş.

Ondan sonra, Amerika'da yetiştiği için Hristiyanlığı öğrenmiş.

Ama o da doyurmamış ruhunu... Ruhunu tatmin etmemiş o inançlar, o söylenen sözler. Aslı doğru ama, asırlar geçmiş, bozulmuş.

Tatmin etmeyince, felsefe tahsil etmiş, dinsizliğe kaymış; "Acaba bunların hiç birisinin aslı esası yok mu?" diye... Üniversite tahsili yapmış. Her şeyi inceledikten sonra, sıra gelmiş İslâmiyet'i incelemeye... Onu inceledikten sonra huzuru, sükûnu bulmuş, müslüman olmuş.

Diyor ki:

"—Bu Amerika'da müslümanlık yaşanmaz!"
Kalkmış gitmiş Pakistan'a...

"—Yâhu Amerika'daki konforu neden bıraktın?"

Konforun ne kıymeti var, insanın ruhu hoş olunca, mutmain olunca, kalbi iman ile dolunca; ha taş, ha saman, ha toprak, ha virâne, ha kâşâne... Hiç fark etmez... Gitmiş, müslüman olmuş, eserler yazmış; ne kadar güzel fikirler ileri sürüyor.

Burada mevtanıza *Lâ ilâhe illa'llah* deyin; ama nasıl Allah? Halîm ve Kerîm olan Allah... Allah Halîm olduğu için hilim ile muamele ediyor, kullarının başına taş yağdırmıyor. "Bu dünyad a nasıl hareket edecek?" diye serbest bırakmış. Biz eğer gözümüzden perde kalksa, etrafımızdaki insanların perdelerin arkasındaki çehrelerini görsek, hiç kimseyi sevemeyiz.

"—Vay! Ne hainmiş, ne kötüymüş, ne şöyleymiş, ne böyleymiş..."

Esrarına vakıf olsak, vururuz elimizin tersiyle, devirir atarız. Hiç kimseyle ahbaplık edemez hale geliriz, içlerindeki şeyle rd en dolayı.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bütün gizlileri biliyor, bütün aşikârları biliyor. İçten geçenleri biliyor, kalpten gönülden geçenleri biliyor, her türlü esrâra vakıf ama yine halîm, yine hilim sahibi, yine lütfediyor, yine affediyor. Bir istiğfar ediverse, bağışlıyor; bir özür dilese, günahından geçiyor. Üstelik günahını örtüyor; *Settârü'l-uyûb*, ayıpları örtücü... Kimseye de göstermiyor, mahcup olmasın kulum diye.

Sonra keremi o kadar çok ki, üstelik bir de günahlarını iyiliğe tebdîl ediyor. Sanki günah işlememişler de, onlar sevapmış gibi öyle hesaba geçiriyor:

يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ

(الفرقان: ٧٠)

(*Yübeddilu'llâhu seyyiatihim hasenât*) [Allah onların (tövbe edip de inanan ve sâlih amel işleyenlerin) kötülüklerini iyiliklere çevirir." (Furkan, 25/70) Keremi çok...

Onun için, arkasından da demiş ki: (*Halîmü'l-kerîm*) "Halîm ve Kerîm, kerem sahibi..." *Kerîm* ne demek? Asîl ve cömert demek Arapça'da... Mevlâmız cömert, bol bol veriyor kullarına, günahlarını bildiği halde... Kulların kendisine âsî olduklarını gördüğü halde, müsamaha ediyor, fırsat veriyor, ruhsat veriyor. "Dur bakalım, ne yapacak?" diye serbest bırakıyor kullarını.

Eğer bir zaman gelir de kul hatasını anlarsa, bağışlayıyor. Eğer hatayı yaptığı zaman başına azabı indirse, indirir. Yıldırım yağdırsa, yağdırır. Çok uzun zaman böyle müsamaha gösteriyor. İhmal etmiyor, ihmal yok; *imhâl* ediyor, yâni mühlet veriyor. “Bakalım ne yapacak kulum?” diye, o arada hilim ile, sabır ile muamele ediyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri *Sabûr*'dur, kullarının günahlarına vâkıf olduğu halde bağışlıyor. Şimdi bak ölüm anında bu sıfatları hatırlatıyoruz ölmek üzere olan kimseye, ne kadar güzel:

“—O Allah'tan başka tanrı yok ki, o hilim sahibidir, merak etme, affedicidir, günahlardan geçer. O kerem sahibidir, bağışlar, bağışlaması çoktur. Korkma kardeşim, âhirete gidiyorsun ama telaşlanma, dünya hayatından endişe etme!” demiş oluyoruz.

(*Subhâna'llâhi rabbi's-semâvati's-seb'i ve rabbi'l-arşi'l-azîm.*) “Yedi semânın ve Arş-ı azîmin rabbi olan Allah-u Teâlâ Hazretleri her türlü noksandan, her türlü kusurdan, eksiklikten münezzehtir. Her türlü hoşlukla, her türlü kemal sıfatı ile muttasıftır. Her güzellik onda, her kemal onda, her işi hoş, her şeyi yerli yerince...” diye onu hatırlatmış oluyor insana.

(*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn*) “Hamd, âlemlerin rabbi o lan Allah'a mahsustur. Övmek, övülmek ona lâyıktır.”

Zaten kimi övsen, sonunda ona varır. Her şeyi yaratan o olduğu için, insanı övsen yaratana gider. Güzel bir makine görsen, övsen, yapıcısına gitmez mi şerefi?

“–Ne kadar güzel otomobil yapmış, aferin!”
Otomobili methediyorsun, ama sahibine gidiyor.
“–Ne kadar akıllı adam!”

Yaratanına gidiyor.

“–Ne hoş yaratılmış şu yaprak! Şu çiçek ne kadar güzel!” “Hepsi, bütün övgüler Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne gider. Bütün övmeler, övülmeler Allah-u Teâlâ Hazretleri’nindir.” demiş oluyor.

Bunları böyle telkin edin buyurmuş. Demek ki, ölmek üzere olan kimsenin yanında yumuşak yumuşak, tatlı tatlı, böyle işin güzel tarafından, güzel sözler söylenecek. Mırıl mırıl, yavaş yavaş söylenecek. Boğazına sarılıp da:

“–İlle bunu söyle!” diye ısrar edilmeyecek.

“–Hadi, sen de tekrar et!” bilmem ne falan denilmeyecek. O içinden tekrar ediyordur, merak etme, çok zorlama!

Hatta bir de garip bir şey yazıyor burada kitapta... Birisine:

“–Böyle söyle!” demişler.

O da:

“–Hayır!” demiş.

“–De!”

“–Hayır!”

“–Eyvah, ne oluyor?” falan diye çok üzölmüşler.

Sonra anlaşölmüş ki, şeytan gelmiş, imanını almak istiyor, ona yanlış telkinlerde bulunuyormuş, onun gözüne o görünüyormuş. Şeytan kendisine teklifte bulundukça, “Hayır!” diyormuş. Yâni ona hayır diyormuş, yoksa berikisine değil.

O hal biraz sıkıntılı bir haldir. Bilmiyoruz, gözümüzün görmediği nice şeyler var orada... Onun için yumuşak yumuşak, böyle denilecek.

Dediler ki:

“—Yâ Rasûlallah! Dirilere denilse bu, nasıl olur?”

“—Daha güzel olur, daha güzel olur!”

Son nefeste iman ile göçmek için böyle söylemek güzel; ama asıl hayattayken, diri iken bunları söyler de bunları düşünerek yaşarsa insan, daha güzel olur.

Sonra bir hadis-i şerif var ki, onu hiç hatırımızdan çıkartmayalım! Hocamız şu minberde aylarca onun üzerinde hutbe okumuştur. Aynı hadisi uzun zaman izah etti... Çok dururdu bir mevzuun üzerinde, derinlemesine, iyice yerleşinceye kadar... *Rahmetu'llâhi aleyh, rahmeten vâsiaten...*

Hadis-i şerifte buyruluyor ki:

تَمُوتُونَ كَمَا تَعِيشُونَ

(*Temûtûne kemâ taişûn*) “Nasıl yaşarsanız, öyle ölürsünüz.” İstediyin gibi yaşa hadi bakalım!

“—Son nefeste ben bir *Lâ ilâhe illa'llah* derim, bütün paçamı kurtarıyorum...”

Eh temenni ederiz ki Allah sana rahmet eylesin, ne diyelim; ben senin cehenneme gitmeni istemem ama, hadis-i şerifte böyle bak:

“—Nasıl yaşarsan, öyle ölürsün!”

Gayret edeceksin, uğraşacaksın, didineceksin; şu sözleri hayattayken söyleyeceksin! Şu sözlerin mânâsına hayattayken vakıf olacaksın, içine sindireceksin! Allah'ın halimliğini, keremini, noksandan münezzeh olduğunu, güzeller güzeli olduğunu, cömertler cömerdi olduğunu, kuvvetliler kuvvetlisi olduğunu, padişahlar padişahı olduğunu, her şeye kâdir olduğunu, her şe yin hükmü elinde olduğunu düşüneceksin, düşüneceksin; gereğini daha önceden yapacaksın! O zaman öyle ölürsün.

b. Lâ ilâhe illa'llah Günahları Siler

Diğer hadis-i şeriflerden ikisi de bu mânâyı başka başka kelimelerle ifade ediyor, onları da kısaca okuyuverelim!

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:²

لَقِنُوا مَوْتَكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَإِنَّهَا تَهْدِمُ الْخَطَايَا
كَمَا يَهْدِمُ السَّيْلُ الْبُنْيَانَ قَالُوا فَكَيْفَ هِيَ
لِلْأَحْيَاءِ قَالَ أَهْدِمُ وَأَهْدِمُ

(الديلمى عن أبى هريرة)

² Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.387, no:6048; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahabe*, c.XV, s.374, no:4912; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.768; Urve ibn-i Mes'ud es-Sakafî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.374, no:42202; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV II, s.452, no:18576.

RE. 349/2 (*Lakkînû mevtâkûm lâ ilâhe illa'llâh*)
“Ölmek üze re olan kimselerinize *Lâ ilâhe illa'llah* sözünü telkin edin!” Y anında yavaş yavaş ‘*Lâ ilâhe illa'llah, Lâ ilâhe illa'llah...*’ deyin! O da sizden duyarak tekrar eder içinden, sesli veya sessiz... Böyle telkin edin!

(*Feinnehâ tuhdimü'l-hatâyâ kemâ yuhdimü's-seyle'l-bünyân*) “Çünkü bu sözler, böyle demek, hataları, günahları yıkar, götürür; selin binaları yıkıp götürdüğü gibi...”

Lâ ilâhe illa'llah, Lâ ilâhe illa'llah demek, coşkun sellerin evleri, barkları, duvarları, binaları alıp götürdüğü gibi, günahları alır götürür. Yâni, “Bina yıkacak kadar kuvvetli seller gibidir.” demek istiyor Peygamber Efendimiz. Bir sel olur, neyse... Ama evleri götüren, binaları yıkan selleri düşünün! Coşkun, çok yağmış, güldür güldür geliyor dağdan sel; alıp götürüyor önüne ne gelirse... *Lâ ilâhe illa'llah* böyledir işte, hataları alır götürür.

Sen bunları bilmiyorsun;

“—Allah Allah, bu adamlar amma gerici adamlar yâhu! Boyna *Lâ ilâhe illa'llah* diyorlar.” diyorsun.

İşte onun için “*Lâ ilâhe illa'llah*” diyoruz biz. Senin kadar bizim de aklımız var, biz aptal değiliz; biz de tahsil gördük, biz d e dünyayı gördük. Boğaziçi’ni biz de biliyoruz. Emirgan’ı, Taksim’i, gazinoyu, tiyatroyu, Çamlıca’yı, Adalar’ı madaları biz de biliyoruz. Bak böyle buyurmuş Peygamber Efendimiz... İşte, biz onun için *Lâ ilâhe illa'llah* diyoruz.

(*Kâlû*) Dediler ki: (*Fekeyfe hiye li'l-ahyâ*) “Yâ Rasûlallah, bu canlılar için nasıldır? Yâni, ‘*Lâ ilâhe illa’llah*’ diye söylemek, telkin etmek hayatta olan kimseler için nasıldır?”

(*Kâle*) Buyurdular ki: (*Ehdemü ve ehdemü.*) Sel gibi günahları daha çok alıp götürücüdür, daha fazla tesir eder.”

Onun için, işi sona bırakmadan gelin, biz başından *Lâ ilâhe illa’llah*’ı çok diyelim! Bırakın; herkes bir laf söylüyor şu dünyada, görüyorsunuz; hiçbir kimsenin aklı, ötekisine uymuyor. Bak işte Rasûlüllah Efendimiz, Peygamber Efendimiz, nümûnemiz, Allah’ın elçisi böyle buyuruyor. Bu sözün mânâsını bile bile, düşününe düşününe *Lâ ilâhe illa’llah* çokça söyleyelim. Bir kere *Lâ ilâhe illa’llah* diyen cennete giriyor. Az söz değil yâni...

Anlatırlar ki, hadis-i şerifte geçer ki, adamcağızın birisi, ahirette hesabı görülmüş; eyvah, zavallı... Felâket... Fenâ çıkmış hesap... Cehenneme gideceğini anlamış, teraziye bakmış; aleyhinde... Bir şey yok, cehenneme gidecek, boynu bükülmüş, kös kös, mahzun bir durumda beklerken, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nden meleklerle nidâ olacaktı ki:

“—Şu kâğıdı da koyun kefeye bakalım!”

Bir kâğıt, terazinin kefesine koyacaklarmış, bütün günahların hepsinden ağır gelecekmiş, bastıracaktı; sevabı çok... Üzerinde *Lâ ilâhe illa’llah* yazılı... Kulum *Lâ ilâhe illa’llah* demişti diye, o teraziye konunca iş düzelecekmiş, cennete gidecekmiş.

Ne oluyor? Yolda yürüyorsun, zamanın boş; işte çalışıyorsun, elin çalışıyor, müşteri bekliyorsun dükkânda, henüz gelmemiş; *Lâ ilâhe illa'llah* de...

Bak ne diyor: (Kâlû) Dediler ki: (*Fekeyfe hiye li'l-ahyâ?*) “Diriler için nasıldır *Lâ ilâhe illa'llah* demek?” (*Kâle: Ehdemü, ehdemü.*) “Günahları daha çok yıkıcıdır, günahları daha çok yıkıcıdır.” buyurdu.

c. *Lâ ilâhe illa'llah* Sözü'nün Fazîleti

Üçüncü hadis-i şerif de yine aynı mevzu ile ilgili:³

لَقِنُوا مَوْتَكُمْ شَهَادَةً أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَمَنْ قَالَهَا
عِنْدَ مَوْتِهِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ
فَمَنْ قَالَهَا فِي صِحَّتِهِ قَالَ تِلْكَ أَوْجَبُ وَأَوْجَبُ
وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ جِئْتُ بِالسَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِينَ وَمَنْ فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ وَمَا تَحْتَهُنَّ
فَوَضَعْتُ فِي كِفَّةِ الْمِيزَانِ وَوَضَعْتُ شَهَادَةً أَنْ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فِي الْكِفَّةِ الْأُخْرَى لَرَجَحْتُ بِهِنَّ

(طب. عن ابن عباس)

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.254, no:13024; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.568, no:42206; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.65, no:3916; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV II, s.450, no:18571.

RE. 349/3 (*Lakkînû mevtâküm şehâdete en lâ ilâhe illa'llah*) “Ölülerinize, ölmek üzere olanlarınıza *Lâ ilâhe illa'llah* sözünü, kelime-i şehâdeti telkin ediniz. (*Femen kâlehâ inde mevtihî*) Kim ölmek üzereyken bu sözü söylese, (*vecebet lehü'l-cenneh*) cennet ona vâcib olur. Öürken *Lâ ilâhe illa'llah* derse, cennete girer.”

Bak burada, ölmek üzere iken söylenmesi gerektiğine dair, ifadeden o anlaşıldı...

(*Kâle: Yâ rasûla'llâh, femen kâlehâ fî sıhhatihî*) “Peki sıhhatinde derse ne olacak yâ Rasûlallah?” diye sordular. (*Kâle: Tilke evcebü ve evcebü*) “O zaman o daha çok gerekli kılar cenneti, daha çok gerekli kılar.” buyurdu.

(*Vellezî nefsi bi yedihî*) “Şu canım elinde olan Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne and olsun ki” diyor, Peygamber Efendimiz'in böyle yemini vardı, bu tarzda ederdi yemini. “Şu ruhum, nefsim, canım kudreti elinde olan Allah'a yemin ederim ki, (*lev cîe bi's-semâ vâti ve'l-aradîn*) eğer yerler, gökler getirilse; (*ve men fîhinne*) ve yerlerdeki, göklerdeki varlıkların cümlesi getirilse ; (*ve mâ beynehünne*) bunların arasındaki varlıkların cümlesi getirilse, (*ve mâ tahtehünne*) bunların altındaki varlıkların hepsi getirilse ... Yâni yerlerdeki, göklerdeki, onların arasındaki, altlarındaki, üstlerinde varlıkların hepsi getirilse... (*Fevudiat fî kiffeti'l-mîzân*) Bunlar bir büyük terazinin bir kefesine konulsa, (*ve vudiat şehâdetü en lâ ilâhe illa'llâh fi'l-kiffeti'l-uhrâ*) *Lâ ilâhe illa'llah* sözü de öbür kefeye konulsa, (*leruccihat bihinne*) onların hepsini bastırır.” diye yemin ederek söylüyor

Rasûlüllah Efendimiz. “Yemin ederim ki onların hepsini bastırır!” diyor. Yerleri, gökleri, içindekileri, altındakileri, üstündekileri; hepsini bir kefeye koy; *Lâ ilâhe illa’llâh* daha baskın gelir.

Bu sözün kadrini bilerek çokça söyleyelim inşaallah!

d. Cihadda Bulunmanın Fazîleti

Bu hadis-i şerif de cihadla ilgili. Bu üç hadis-i şeriften sonra cihadla ilgili hadis-i şerif geldi:⁴

لَقِيَامُ رَجُلٍ فِي الصَّفِّ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
سَاعَةً أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً

(عق. خط. عن عمران بن حصين)

RE. 349/4 (*Lekiyâmu raculin fi's-saffi fî sebîli'llâhi azze ve celle sâaten, efdalu min ibâdeti sittîne seneh.*)

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

(*Lekiyâmu raculin fi's-saffi fî sebîli'llâhi azze ve celle*) “Bir kimsenin Allah yolundaki bir savaşta ön sırada ayakta durması...” Saf saf harb ederlerdi ya, geçmiş ön safa... Yâni ölümden korkmuyor, şehid olmaktan pervâsı yok, geçmiş ön safa, kılıcı almış, oku almış; şimdi tabancayı almış, tüfeği almış neyse yâni, orada onun öyle durması...

⁴ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.295; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.256, no:152; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.304, no:10618; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV II, s.454, no:18581.

Ne kadar? (*Sâaten*) “Bir zaman parçası.” Altmış dakika mânâsına değil o devirdeki *sâat* sözünden maksat... “Bir zaman parçasında, bir müddet böyle ön safta yer alması düşmanla çarpışacağım diye öne geçip durması; (*efdalü min ibâdeti sittîne seneh*) altmış yıllık ibadetten daha üstündür, daha faziletlidir.”

Neden dedelerimiz Orta Asya’dan Anadolu’ya gelmişler, şimdi anladık mı? Kalırlardı Orta Asya’da, Aral Gölü’nün yanında, Baykal Gölü’nün yanında, Hazar Denizi’nin kenarında, Altay Dağları’nda, Tanrı Dağları’nda, Horasan’da kalırlardı. Niye kalkmış buraya gelmişler? Bizanslılar var burada, İslâm ordusu var öbür tarafta... “İslâm ordusunun ön safında yer alayım da, şu sevabı kazanayım!” diye gelmişler.

Kefenini başına dolamış sarık diye, ucunu sarkıtmış; eline kılıcı almış, oku almış. Hücum ederken de, “Allah, Allah, Allah, Allah...” diye hücum etmiş. *Lâ ilâhe illa’llah* diye diye, zikrederek savaşa gitmişler. Sen şimdi zikri nâhoş görüyorsun!

Bu topraklarda neden yaşıyorsun sen? Allah Allah diye nlerin hürmetine yaşıyorsun. Eğer o mantık, o akıl olmasa bu top raklar sana kalır mıydı? İstiklâl Harbi’ni kazanabilir miydin?

Düşman geldi Polatlıya kadar, İtalyanlar çıktı şuraya, Fransızlar çıktı bu tarafa... Maraş’ın Sütçü İmam’ı olmasaydı sen Maraş’tan düşmanı atabilir miydin?

Antep'e neden Gaziantep denmiş? Gazi ne demek? Cihad eden, gaza eden demek. Nereden verilmiş o sıfat? Vay gerici şehir vay! Böyle mi diyeceğiz yâni?

Bak askerliğin özü, mayası bu... Asker ölümden korkarsa başarı sağlayabilir mi?

“—Peki, askeri ölümden nasıl korkutmayacaksınız?”

“—Efendim söylerim, vatan millet derim...”

Yâhu o lafı İngilizler, Fransızlar, Yunanlılar, Bulgarlar da söyleyebilir. Hepsi aynı sözü söyleyebilirler, söylüyorlar da... Ama olmuyor, olmaz... İnsanın öyle derme çatma tedbirlerle ruhu takviye olmaz. İnsanın inanması lâzım, kalbine imanın dolması lâzım, ona göre hareket eder hale gelmesi lâzım!

Sen o imanı tahrib edersen, hayır mı işliyorsun, şer mi işliyorsun? Şer işliyorsun... Hem de kendini üstün görerek şer işliyorsun! “Ben memleketimi daha çok seviyorum!” filân gibi bir duygu ile, öteki insanın o duygusuna saldırıyorsun. Etme, eyleme... Bak İstiklal Harbi çok uzakta değil ki; elli altmış yıllık bir şey.

Allah cümlemize hakîkatleri görmek nasib etsin! Bana kızabilirsin, ötekisine kızabilirsin:

“—Bu adamın sakalı uzunca, tavırları şöyle böyle...”

E kaba-saba olabilir, insanın tahsili az olabilir. Kusurumuza bakma ama bak Rasûlüllah'ın sözleri bunlar... Onun için, Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi imanımızdan ayırmasın...

Biz imanımızdan ayrılınca yıkılıyoruz. Biz imanımızda gevşediğimiz için kaybettik şimdiye kadar... Bundan sonra da ondan kaybederiz. Biz imanımızdan kaybettığımız için, içimize tefrika düştü.

Emperyalizm birçok ülkelerde, İslâm ülkelerinin çoğunda İslâm'dan önceki devrelere bağlamıştır işi. İslâmî devreyi kenara atıp, İslâm'dan önceki devreye bağlamıştır. Mısırlılara demiştir ki:

“—Siz firavunların torunlarısınız. Bak, ne güzel ehramlar yapmışlar, sfenksler yapmışlar! Ooo, ne kadar büyük taştan

binalar, heykeller... Sizin köklü bir medeniyetiniz var!” O tarafa bağlamak istiyor. E bizde:

“—Sizin atalarınız Hititliler...” filan...

Pekiye, ondan sonraki atalarımız ne? Benim dedemin adı ne, dedemin babasının adı ne? Bu memleketi, şu İstanbul'u alan şahsın adı ne? Fatih Sultan Mehmed... Onlar dedem değil mi benim? Niye onu tercih ettiriyorsun da, bunu ettirmiyorsun?

Yâni İslâm'ı saf dışı bırakacak, kenara itecek; ondan önceki devreye gidecek. İslâm bize imparatorluk kazandırdı, İslâm bize dünya çapında şöhret kazandırdı, İslâm bize her şeyi kazandırdı, her şeyimizi İslâm'a borçluyuz. Dünyadaki saadetimizi de İslâm'a borçluyuz, ahiret saadeti de İslâm'la... Sen hem dünya saadetinin medarı olan insan cemiyetinin kıvamı olan, insanların birbirileriyle kardeşçe yaşamasının sebebi olan nizamı kökünd en sökmeye çalışıyorsun. Hem de ahiretimi mahvediyorsun benim, ebedi hayatımı mahvediyorsun.

Peki o mahvetmek istiyor, demek ki hasım, düşman... Bize ne oluyor? Biz niye bırakıyoruz bu güzel, nurlu yolu?

Eski ümmetlere peygamberler gelmiş; Kur'an-ı Kerim'in pek çok suresinde anlatılıyor, onları hak yola davet etmiş. Allah'a imana davet etmiş, kendisine itaate davet etmiş...

O herifler demişler ki;

“—Biz senin sözünle ecdadımızın yolunu bırakmayız. Sen kim oluyorsun? Sen bir adamsın, biz senin sözünle ecdadımızın yolunu bırakmayız!” demişler.

Bâtıl yolu hak peygamberin karşısında müdafaa ediyor. Bâtıl yolunu, bâtıl mazisini hak peygamberin karşısında sımsıkı tutuyor, “Ben bunu bırakmam!” diyor, seni dinlemem diyor.

Sana ne oluyor? Senin mazin hak... Seni dininden, imanından ayırmak istiyor; saltanatından ayırmak istiyor, hâkimiyetinden ayırmak istiyor. Seni köle yapmak istiyor bu zihniyet... Senden korkuyor da, seni güçlendiren şeyleri tahrib ediyor. Senden ödü patlıyor; İngilizin, Almanın, İtalyanın, Fransızın en büyük korkusudur müslümanlık. Neden?

“—Türkler müslüman olduğu zaman Viyana'ya kadar gelmiş, bir daha ona tahammül edemeyiz!” diyorlar.

“—E ne olsun?”

“—Darmadağın olsun, kültürü parçalansın, birliği parçalansın, beraberliği parçalansın; parça parça biz onu hallederiz. Hatta içlerinden adam ayarlarız kendimize, ondan sonra onlar vasıtasıyla yaparız!” diyorlar.

İspat edilmiş bir şey, kitaplarında yazılmış, kendilerinin satırlarında, ifadelerinde böyle bu... Planları var adamların... Yaptıkları, dosyalarına girmiş planları var. Bu bir iddia değil, benim bilmeden söylemiş olduğum bir iddia değil.

Allah-u Teâlâ Hazretleri gözümüzü açmayı nasib etsin! Dedelerimiz çarpışmış, bize burayı bırakmış, biz burayı başkasına bırakır mıyız? Kat’iyyen bırakmamamız lâzım! Hem onların kemiklerini sızlatırız, hem dünya ve ahiretimiz mahv olur. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi iman-ı kâminden, Kur’an-ı Kerîm’den, hadis-i şeriften ayırmasın! Onların kadru kıymetini bilmek nasib etsin!

Eh, bu hadis-i şerif de bu...

e. Cennetin Ağaçlandırılması

Bundan sonraki hadis-i şerif İbrâhim AS’ın bir sözüyle ilgili. Abdullah İbn-i Mes’ud RA’ın rivayet ettiğine göre Peygamber Efendimiz buyuruyor ki bu hadis-i şerifte:⁵

⁵ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.365, no:3384; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.460, no:1989; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XV II, s.454, no:18582.

لَقِيتُ إِبْرَاهِيمَ لَيْلَةَ أُسْرِي بِي فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ
أَقْرِيءْ أُمَّتَكَ مِنِّي السَّلَامَ وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ الْجَنَّةَ
طَيِّبَةُ التُّرْبَةِ عَذْبَةُ الْمَاءِ وَأَنَّهَا قِيَعَانُ وَأَنَّ
غَرَاسَهَا سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَاللَّهُ أَكْبَرُ

(ت. حسن عن ابن مسعود)

RE. 349/5 (*Lakîtü ibrâhîme leylete üsriye bâ*)
“Mi’rac’a çıkarıldığım gece, Mi’rac gecesinde
İbrâhim AS ile karşılaştım.” Mâlum Kudüs’e
gitti, peygamberlerle karşılaştı, onlara imamlık
etti, hepsiyle konuştu. Mi’rac gecelerinde,
kandillerde bize çok anlatıldığı için ekseriyetle
biliriz.

“İbrâhim AS ile karşılaştım, (*fekâle:*) bana dedi
ki İbrâhim AS: (*Yâ muhammedu*) Ey Muham-
med!” Evlâdı, torunu... İbrâhim AS, dedesinin
dedesinin dedesinin dedesi Peygamber Efe
ndimiz’in... Yâni o da torunu oluyor. (*İkra’ ümme-
teke minni’s-selâm*) Benden ümmetine selâm
söyle (*ve ahbirhum*) onlara bildir ki (*enne’l-
cennete tayyibetü’t-türbeti*) cennetin topra-
ğı hoştur, arazisi güzeldir, (*azbetü’l-mâi*) suyu
güzeldir, (*ve ennehâ kîânu*) fakat çıplaktır, düz
arazidir, boş arazidir. (*Ve enne gırâsehâ*) Onun
yeşillendirilmesi, yeşertilmesi, fidanlandırılma-
sı, ‘*Subhâna ’llâhi, ve’l-hamdü li’llâhi, ve lâ
ilâhe illa’llâhu, va’llâhu ekber*’ demektir.”

Şimdi burada İbrâhim AS bize selâm söylemiş ve bize ne bildiriyor: “Cennet güzeldir, toprağı münbittir, çorak arazi değildir.” diyor, yâni ne eksen bitecek. “Suyu da tatlıdır, tuzlu su değildir; fidanları kurutmaz, yapraklarını buruşturmaz, sarartmaz, soldurmaz. Münbit bir arazi ama işlenmemiş, düzdür, boştur. ‘*Subhàna’llâhi, ve’l-hamdü li’llâhi, ve lâ ilâhe illa’llâhu, va’llâhu ekber*’ dedikçe yeşerecek, güzelleşecek, çeşit çeşit fidanlar, meyveler orada bitecek.”

Bu ne demek? Yâni, “Bu sözleri çokça söyleyin de, cennetteki mevkiinizi fidanlandırın, ağaçlandırın, güzelleştirin!” demek. Dünyada oluyor ya hepsi, insan cenneti dünyada kazanıyor. Demek ki ahiretteki, cennetteki yerlerimizin de yeşertilmesi, tanzim edilmesi, bağının bahçesinin güzelleştirilmesi, imarı böylece burada Allah’a zikir u tesbîh etmekle oluyor.

“—Ne demek? Bunların mânâsı nedir?” dersiniz, kısaca: (*Subhàna’llah*) “Allah’ın hiçbir noksanı, kusuru yoktur. Her

türlü kemal ile muttasıftır, her şeyi tam ve kâmindir.” (*Ve’l-hamdü li’llâh*) “Her türlü övgü Allah’adır.”

(*Lâ ilâhe illa’llah*) “Allah’tan başka mâbud yoktur. Bu baş, başkasına hiç eğilmez. Sadece Allah’a itaat eder insan, sadece ona ibadet eder.”

(*Va’llâhu ekber*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri de her yönden, ne türlü düşünürsen düşün uludur, büyüktür, en büyüktür.” Şu büyüklüğüne bak ki, yerde de, gökte de ilah... Yerin de göğün de sahibi.

Şu yerlerin, göklerin ölçüsünü bulamıyoruz. Şu kadar milyon sene de ışıkları geliyor diye yıldızları anlatıyoruz. Daha bu birinci semada... Bunun arkasında daha yedi kat sema, altı se ma daha var. Birinci semada yıldızlar; büyüklüğünü, azametini oradan düşün. Bütün buraların, bu mülkün sahibi Allah-u Teâlâ Hazretleri, o kadar büyük, o kadar azamet sahibi.

Demek ki, bu hadis-i şeriften alacağımız ders, bu sözleri, bu zikirleri çokça yapmaktır.

Bundan sonraki hadis-i şerif:

f. Kıyâmet Gününde İnsanın Telâşı

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ لَا يَنْظُرُ
الرِّجَالَ إِلَى النِّسَاءِ وَلَا النِّسَاءُ إِلَى الرِّجَالِ

شَغَلَ بَعْضُهُمْ عَنْ بَعْضٍ

(ك. عن عائشة)

RE. 349/6 (*Li-küllî'mriin minhüm yevme izin şe'nün yu'nîh. Lâ yenzuru'r-ricâlü ile'n-nisâi, ve le'n-nisâü ile'r-ricâl, şegale ba'duhüm an ba'd.*)

⁶ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.609, no:8689; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.364, no:38952; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV II, s.463, no:18606.

Hiz. Aife Validemiz çok meraklı bir validemizdi. Gençti yaşı. Allah-u Teâlâ Hazretleri hikmet ile her şeyi yapıyor: Öyle genç bir kimseyi Peygamber Efendimiz'e zevce eyledi ki, aile hayatı ve diğler hadis-i şerifler, Peygamber Efendimiz'in söylediği hususlar nakledilsin; yanında bulunan, hanımı olan bir kimse tarafından ümmetine duyurulsun diye.

Çok zekiydi, âlimdi; tıbbı bilirdi, miras hukukunu bilirdi; çok şeyleri bilirdi... Yaşlı başlı, sahabe-i kirâmdan kişiler gelir, ona mesele sorarlardı. Çok bilgili bir kimseydi...

Merak etmiş, "İnsanlar mahşer yerinde [çıplak olarak] toplandığı zaman ne olacak halleri?" diye, Peygamber SAS Efendimiz'e sormuş. O zaman Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

(عبس: ٣٧)

(Li-küllî'mriin minhüm yevme izin şe'nün yu'nîh) "O gün herkesin başı dertte olacak, herkesi meşgul edecek, başından aşkın işler olacak o gün."(Abese, 80/37) Kıyamet günü bu...

"Onun için, (lâ yenzuru'r-ricâlü ile'n-nisâi) adamlar kadınlara bakamayacak, (ve le'n-nisâü ile'r-ricâl) kadınlar adamlara bakamayacak. (Şegale ba'duhüm an ba'd) Herkes kendi derdi ile meşgul olacak, başkasıyla meşgul olacak zamanları olmayacak."

Dünyada olsa;

“—Haa, şu kadın güzelmiş!” diye erkekler bakabilir hani... Günah da olsa bakarlar. Kadınlar da erkeklere bakabilir

Ama ahirette ne mümkün? Orada herkes başının çaresine bakacak, başının derdine düşecek, *nefsî nefsî* diyecek herkes... “Ah benim canım, ah benim halim ne olacak?” diye kendi kaygısına düşecek. Gözü etrafı görmeyecek.

Telaşlı bir insanı görmez misin dünyada? Baş çok telaşlı olursa, seni tanımadan yanından gider oraya oraya... Ne yapacağını şaşırır. Onun için, “Orada kadın erkeğe, erkek kadına bakamayacak!” diye bildirmiş Peygamber Efendimiz.

Bundan çıkacak ders nedir? O zaman, o ahiret alemindeki o gün, çok telaşlı bir gündür; Allah-u Teâlâ Hazretleri o güne şimdiden hazırlanıp, o günde rahat etmeyi nasib eylesin...

O günde çok rahat eden insanlar da olacak. Hatta mahşer halkı telaştayken, heyecandayken, koşuşmadayken; nurdan kürsülerde, nurdan minberlerde oturacaklar bir kısım insanlar. Ne güzel, safâlı... Yâni mahşer halkına nurdan minberlerden, Arş-ı âlânın gölgesinden bakacaklar. Ötekilerin başına güneş yaklaştırılmışken...

Sonra bir kısım insanlar Yasin Suresi'nde bildirildiği gibi mahşerin telaşından, hesabın korkusundan geçirilecek; hiç onları çekmeden:

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهُونَ

(يس: ٥٥)

(*Inne ashàbe'l-cenneti'l-yevme fî şugulin fâkihûn.*) [O gün cennetlikler, gerçekten nimetler içinde safa sürerler.] (Yâsin, 36/55)

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِئُونَ

(يس: ٥٦)

(*Hüm ve ezvâcühüm fî zılâlin ale'l-erâiki müttekiûn.*) [Onlar ve eşleri, gölgeler altında tahtlara kurulurlar.] (Yâsin, 36/56)

لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مِمَّا يَدْعُونَ

(يس: ٥٧)

(*Lehüm fîhâ fâkihetün ve lehüm mâ yeddeùn.*) [Orada onlar için her çeşit meyve vardır. Bütün arzuları yerine getirilir.] (Yâsin, 36/57)

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ

(يس: ٥٨)

(*Selâmün kavlen min rabbın rahîm.*) [Onlara, merhametli Rabb'in söylediği selâm vardır.] (Yâsin, 36/58)

Bu safâlara nâil olacaklar. Yanlarında huriler, safâlar içinde cennette o sıkıntıları göstermeyecek Allah...

Nasıl olur bunlar? Bu dünyada çalışmakla olur. Bu dünyada biraz gayretli olacağız.

Nasıl olacağız? Bir kafileyi kaçırmış insanın, paçaları sıvamış hali gibi olacağız. Dün akşam hadis-i şerifte okuduk, öyle olacak insan, rahat olmayacak yâni. Oh! Yan gelmiş, yatmış hacı amca; kerevete kolunu dayamış, sabahtan akşama kahvede oturuyor. Yâhu bu ne rahatlık böyle? Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“Kafileyi kaybetmiş, kafileyi kaçırmış insanın telaşı içinde, paça sıvamış halde olacaksın.”

“—Eyvah! Kafile gitti, ben arkasından yetişeyim! Çölde yapayalnız kaldım, ne olacak halim...” gibi; öyle bir telaş içinde olacak bu dünyada insan...

Çok rahat müslümanlarız, sabahtan akşama genişlik verehavet içindeyiz.

Bizim ahbaplardan bir tanesi bir yerde memurmuş, anlatıyorlar. Gittiğim yerde ender bulunan bir insan... Kapıyı gidip çalıyormuş, “Tak! Tak!” Açıyormuş kapıyı,

“—*Selâmün aleyküm!*”

“—*Aleyküm selam!*”

“—Hacı Efendi, ne yapıyorsun?”

“—Hiç, oturuyorum!”

“—Oturulacak zaman mı?” diyormuş, “Kalk!” falan...

Çok da tatlı dilli, güleç yüzlü... “Hadi bakalım, biraz kalk, Allah rızası için çalış, gayret et!” falan diye gayrete getiriyormuş.

Oturulacak zaman değildir, bu ömür çok çabuk geçer, Peygamber Efendimiz işte yine dün akşam bir hadis-i şerifte bildirdiği gibi... “Ne kadardır bu dünyada kalış?” diyor, “Bir göz yumup açıncaya kadardır!” diyor; şıp geçer.

Bir düş gibidir hakkà ki mânâda bu âlem, Kim göz yumup açınca zamanı güzâr eyler!

Göz yumup açıncaya kadar “Hop!” bitiverir zamanı; aman acele, acele edeceğiz! Hayırlara acele edeceğiz, hayırlara koşturacağız, öyle çalışacağız; o mânâ çıkıyor buradan.

g. Afetlerin En Büyüğü

Diğer hadis-i şerifte, Ebû Hüreyre RA'ın bize naklettiğine göre Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:⁷

لِكُلِّ شَيْءٍ آفَةٌ تَفْسِدُهُ وَأَعْظَمُ الْآفَاتِ آفَةٌ تُصِيبُ
أُمَّتِي حُبُّهُمْ الدُّنْيَا وَحُبُّهُمْ الدِّينَارَ وَالدِّرْهَمَ يَا
أَبَا هُرَيْرَةَ لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ جَمْعِهَا إِلَّا مَنْ
يُسَلِّطُهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى هَلَكَتِهَا فِي الْحَقِّ

(=الديلمى عن أبى هريرة)

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.171, no:641; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.221, no:6251; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.146, no:2063; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV II, s.466, no:18615.

RE. 349/7 (*Li-küllü şey'in âfetün tüfsidühû*)
“Her şeyin afeti vardır, o afet ona musallat oldu mu, mahveder, bozar onu.” Buğdayın afeti vardır, böcek musallat olur veyahut dolu şey yapar, sel afeti olur; hani okuyoruz gazetelerde, duyuyoruz, biliyoruz... Her şeyin afeti vardır, onu bozar, mahveder...

(*Ve a'zamu'l-âfât*) “Afetlerin en büyüğü ise, (*âfetün*) bir afe ttir ki (*tusîbu ümmetî*) ümmetime musallat olmuş bir afettir: (*hubbühümü'd-dünyâ*) Ümmetimin dünyayı sevmesi, (*ve hubbühümü'd-dînâra ve'd-dirhem*) parayı pulu sevmesi, dinarı, dirhemi, altın ve gümüş parayı sevmesidir.”

(*Yâ ebâ hüreyre*) “Ey Ebû Hüreyre! (*Lâ hayra fî kesîrin men cemeahâ*) Bu parayı, pulu toplayan insanların çoğunda hiç hayır yoktur. (*İllâ men yusallituhu'llâhu azze ve celle alâ heleketihâ fi'l- hakkı*) Ancak Allah'ın bu zengini, o paraları fakirlere versin diye onların müstehaklarına sevk ettiği kimseler müstesnâ...” Yâni, “Parasıyla hayır yapan müstesnâ, para toplayan çok kimselerde hayır yoktur!” buyuruyor Peygamber SAS Hazretleri.

Demek ki, her şeyin afeti varmış. Bizim dinimizin, ümmetimizin afeti de dünyayı sevmek, parayı pulu sevmekmiş. Ne yapacağız? Dünyayı gönlünden çıkaracaksın, ahireti seveceksin. Cenneti sev, cemâlullahı sev, cennetin içindeki çeşit çeşit nimetleri sev; hem de sevilecek şeyler hakîkaten, güzel şeyler.

Bu dünyayı sevme, bu dünya boş... Neden sevme? Bırakıp gidecek, senin yüzüne gülüyor ama sana vefa göstermeyecek. Bırakıp gideceksin, terk edeceksin burayı. Sonra görmüyor musun bir hoşluğu var, bir nâhoşluğu var, bir iyiliği var, bir kötülüğü var; bir sürü zulüm var, bir sürü cevir var, bir sürü haksızlık var... Sıcağı var insan bunalıyor, soğuğu var insan üşüyor; yâni tozu var, toprağı var, iyi tarafları da var, kötü tarafları da var... Burası sevilecek yer değil. Buraya gönül bağlarsa insan, helâk olur.

“—Peki ne yapalım, dağ başına mı çıkalım hocam, veyahut bir yere mi kapanalım?”

Hayır, Allah rızası için çalış, ahireti düşün, ahirete göre hayatını tanzim et, bu dünyayı kazanmaya yönelik olmasın gayretin... İş tutacaksın, düşün; hangi işi tutarsam Allah'ın dinine daha iyi hizmet edebilirim? Sabah kalktın, düşün; bugün hangi işi yaparsam Allah'ın rızasına daha uygun olur, bugün ahiretime hangi kazançlı faaliyeti gösterebilirim? Böyle düşüneceksin daima, hep ahiretin kazancını düşünerek, öyle hareket edeceksin.

“—Bugün nerede safa süreyim, bugün nerede eğleneyim, bugün hangi arkadaşın yanına gideyim; kumar mı oynayayım, içki mi içeyim, gezeyim mi, tozuyum mu, çalayım mı, çırpayım mı, oynayayım mı?”

Bunlar da bir düşünce tarzı ama, bunların boşluğu hem akıllı insanlar tarafından hemen görülüyor; hem de sonraları görülüyor. Hiç görmedin mi bir zamanın güzel şarkıcısı, dansözü olan kadınların

ihthiyar hallerini... Nasıl perişan, bir köşeye atılmış, buruşmuş kâğıt gibi; hiç kimse yüzüne bakmıyor, elbiseleri şey yapmış... Onların gençlik zamanlarındaydı o rağbetleri, bitti... Ondan sonra rezil, rüsva sürünme...

Hiç görmedin mi içki masasında zevk ve safa ile içkilerini içen insanların içkiden sonraki hallerini, veyahut o insanların evini, veyahut o insanların ahir ömrünü veyahut o insanların hastanelerdeki perişanlıklarını? Bir müddet lezzet var, arkasından büyük sıkıntılar var.

Onun için, burası gönül bağlayacak yer değildir. Gönül bağlayacak yer, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emrettiği şekilde; cennete gönül bağla, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne gönül bağla, öyle yaşa... Biz dünyayı sevdik mi mahvoluruz, sevdiğimiz için mahvoluruz.

Evvelki akşam konuşuyorum arkadaşlarla, bir cemiyetimiz vardı, kalabalık gelmiştik. Niye bu duruma düşmüşüz diye ortaya birisi attı. Kısacası dünyayı sevdiğimiz için. Eğer ahiret adamı olsaydık hepimiz, hepimiz ahireti hesap alarak işlerimizi tanzim etseydik, birinci sınıf alim olurduk, birinci sınıf hayırlı insan olurduk, birinci sınıf çalışkan olurduk, birinci sınıf sanatkâr olurduk; her işimizi güzel yapardık Allah'tan korksaydık... Öyle yapmadık, dünyayı sevdik, keyfi sevdik, rahatı sevdik, eğlenceyi sevdik... Ondan başımıza geldi.

Osmanlıların ilk devri güzel ama divan edebiyatını görmüyor musun? Gazel, gazel, gazel, gazel... *İllallah*... Efendim selvi boyluymuş kadın, kadehin içindeki yakut gibiymiş, lale

renkliymiş, söyleymiş, böyleymiş... İşte onlar bizi mahvetti; yaa, o lale renkli içkiler, o yakut renkli içkiler, o zevkler safalar, o selvi boyluluklar, onlarla meşgul olmaklar... Onlar mahvetti bizi, eğer Allah yolunda gitseydik, gereken tedbiri zamanında alırdık. Koca diyarlar bizim olurdu, oradaki insanlar da ızdırab çekmezdi.

Biz oradan çekilince, orada neler oldu biliyor musun? Koyun boğazlar gibi boğazladılar senin kardeşlerini. Neler çektiler orada, hâlâ neler çekiyorlar... Dünyayı sevdik mi, biz böyle mahv oluruz. Burada da öyle olur, burada da dünyayı seversek, burası da elden gider. Dünyada yer bulamayız...

Peygamber Efendimiz'in ashabı, birazcık bir hatalı düşünce düşününce, başlarına neler geldi... Peygamber Efendimiz'in kendisi; Abese Suresi niye indi ona? Yâni çok ciddidir bu işler, öyle Allah-u Teâlâ Hazretleri insanın kaşına gözüne bakmaz, ameline bakar. Allah-u Teâlâ Hazretleri kişinin davranışı güzelse iltifat eder, kulum fedakârlık etti, benim yolumda sabırla çalışıyor, bana itaat ediyor, benim buyruğumu tutuyor diye sever... Asi olduğu zaman cezası da gelir. Çünkü elim ıkâbı da vardır, lütfu da vardır, kahrı da vardır. Kahhar ismiyle bir tecellî etti mi insanlar kaçacak yer ararlar...

Hiç Pompei Şehri'ni duymadın mı? Azmışlar, azmışlar, azmışlar; her türlü kötülük, her türlü fenalık, günah... İşlenen bir zevk u safa alemi haline gelmiş, bir gün bir patlıyor yanardağ, bütün külleri şehri bir dakika içinde, bir saniye

içinde örtüveriyor. Bütünüyle şehir küller altında kalıvermiş, bir anda. Şimdi külleri kazıyorlar, çarşıda, pazarda, evde, insanlar hangi hal ile yakalanmışsa o afete, heykel gibi çıkarılıyor. Kötü halde, iyi halde, otururken, yatarken, şunu bunu... Allah cümlemizi azabından, ıkâbından hıfz-u himâye eylesin, korusun; ondan ona sığınınız!

Dünyayı sevmeye gelmez, parayı pulu sevmeye gelmez. Bu parayı kazanacaksın, kazandıktan sonra hayra sarf edeceksin.

Allah yoluna sarf edeceksin... Kendinin de merdane, rahat, alnı açık, yüzü ak olarak yaşamanda kullanacaksın, kimseye muhtaç olmadan.

“—Niye ben başkasına muhtaç olayım, başkasına el açayım? Başkasına hayrım dokunsun benim, niye ben onun sırtından geçineyim? Birçok kimse benden istifade etsin, benim soframdan yesin, ben başkasının sofrasından yiyeceğime...” diye düşünmeli!

Erkeklik budur, erlik budur...

h. Dinin En Yüksek Seviyesi

Bu sonuncu hadis-i şerif olacak, vaktimiz doluyor. Bu hadis-i şerife çok dikkat edin, can kulağıyla dinleyin:⁸

⁸ Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve'l-Mütefakkih*, c.I, s.169, no:152; Hâris, *Müsned*, c.III, s.252, no:756; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.177, no:28925; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV II, s.466, no:18616.

لِكُلِّ شَيْءٍ إِقْبَالٌ وَإِدْبَارٌ وَإِنَّ مِنْ إِقْبَالِ هَذَا الدِّينِ
أَنْ يَفْقَهُ الْقَبِيلَةَ كُلُّهَا بِأَسْرِهَا حَتَّى لَا يُوجَدَ فِيهَا
إِلَّا الرَّجُلُ الْجَافِي أَوْ الرَّجُلَانِ وَإِنَّ مِنْ إِدْبَارِ هَذَا
الدِّينِ أَنْ يَجْفُو الْقَبِيلَةَ كُلُّهَا بِأَسْرِهَا حَتَّى لَا
يُوجَدَ فِيهَا إِلَّا الرَّجُلُ الْفَقِيهُ أَوْ الرَّجُلَانِ فَهَمَّا
مَقْهُورَانِ ذَلِيلَانِ لَا يَجِدَانِ عَلَى ذَلِكَ أَعْوَانًا وَلَا
أَنْصَارًا

(ابن السني، وأبو نعيم عن أبي أمامة)

RE. 349/8 (*Li-küllü şey'in ıkbârun ve idbârun*)

“Her şeyin bir hoş hali vardır, bir baş aşağı hali vardır. Bir saltanat hali vardır, bir aşağı hali vardır. Bir yüksekliği vardır, bir alçaklığı vardır her şeyin. Bir zirvesi vardır, kebâri vardır; bir de zevâli vardır, dibi vardır, kötü tarafı vardır. Bir iyisi vardır, en yüksek noktası; bir de kötü tarafı vardır.

(*Ve inne min ıkbâli haze'd-dîn*) Bu dinin yüksek, zirvesi, *ıkbâ li* yüksek seviyesi (*en yefkahe'l-kabîleti küllühâ bi-esrihâ*) bir kabilenin tamamının dini sahada bilgili olmasıdır. Bir kabiledede hepsi silme biliyor Allah'ın emirlerini, yasakları, haramları, helalleri, rızasının yollarını, sâlih amelleri, Allah'ın sevgisini kazanmanın yollarını biliyor. Bu dinin en yüksek seviyesidir, zirvesidir, kemâlidir.

Cümle kabile, hepsi âlim, hepsi dini iyi biliyor. (*Hattâ lâ yûcedu fîhâ ille'r-raculü'l-câfî ve'r-raculânî*) “Hatta o kadar çok bilecek ki ancak içlerinden bir tane veyahut iki tane cahil, içi boş adam çıkacak.” Ötekilerin hepsi bilgili... Yâni koca kabiledede arasan, dini bilmeyen, cahil, ne olduğundan habersiz insan var mı diye, o zaman bir veya iki tane boş adam çıkacak. Hepsi dini biliyor, hadis biliyor, ayet biliyor, Allah'ın yolunu biliyor, haramı - helâli biliyor; öyle Allah yolunda güzel yaşayabiliyor. İşte dinin zirvesi budur, en yüksek şeyi... Her şeyin ikbâli, idbârı vardır; bu dinin ikbâli budur.

(*Ve inne min idbâri haze'd-dîn*) “Bu dinin idbârı ise, yâni alçaklara düşmesi, sıfırın altına düşmesi, kötü duruma düşmesi de nedir? (*En yecfüve'l-kabîleti küllühâ bi-esrihâ*) “Bütün kabilenin tamamının dinden cahil, gâfil olmasıdır. (*Hattâ lâ yûcedü fîhâ ille'r-raculu'l-fakihu evi'r-raculânî*) O derece ki, ancak bir tane veya iki tane dini bilen, dinde fakih insan var içlerinde...” Ötekilerin hepsi silme bomboş kafalı, boş kafalı, cahil, kaba saba insanlar olmasıdır.

(*Fehümâ makhûrânî*) Bir iki kişi var ama, onlar da hor, hakir, kahra uğramışlar, ötekiler tepeden bakıyor onlara... ‘Sen kimsin, hoca mısın? Otur şurada!’ gibi beğenilmiyor, makbul değil yani. İtibar görmüyor, itiliyor kakılıyor kıyıda köşede... (*Zelîlânî*) Hordur, zelildir.” Onlar zelil değildir, ilim adamı her zaman azizdir ama öteki insanlar ona hor zelil muamelesi yapıyor, itibar etmiyor, sözünü dinlemiyor...

“—Sen kimsin yâhu, otur işte şurada!” gibi böyle bir şey.

(*Lâ yecidânî alâ zâlike a’vânen*) “Dinlerinin öğretilmesi ve yaşanması hususunda hiç yardımcı bulamazlar o kabile içinde... (*Ve lâ ensârâ*) Yardımcı bulamazlar, kendilerini te’yid, takviye edecek kimse bulamazlar. Bu dinin aşağı gitmesi de budur.” diyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki, bizim dinimizin yükselmesi, zirvesi, şa’şâlı, saltanatlı devresi, ne deniyor ona; yükselme devri gibi... Yükselme devri neymiş, bütün kabilelerin, ahalilerin, köylerin, kasabaların, kentlerin hepsinin dini bilmiş olmasıdır. İçinde bir iki tane tek- tük cahil, işte nasılsa kalmış olmasıdır.

Bu dinin hor, hakir, aşağı olmasının da alameti nedir? Bütün ahali cahil, kimsenin dinden, imandan, Allah’tan, peygamberden, yasaktan, emirden, haramdan, helalden haberi yok; bir iki tane var içlerinde, okumuş nasılsa kıyıda, köşede, kaçak, maçak... Ama kimse dinlemiyor ki,

“—Otur şurada, kalk şuraya, gel, konuşma, tamam, anladık, öf be!” filan, yâni hiç itibar görmüyor.

Acaba şimdi İslamiyet nasıl bu ölçüye göre? Pek ümitsiz değil, el-hamdü lillâh İslâmiyet’i bilenler var memleketimizde, ama eskiden hepsi çok iyiydi. Eskiden, Osmanlıların ilk devirlerinde kime baksan âlim, kime baksan hepsi ilmihâli biliyor, emirleri yasakları biliyor,

ona göre yaşıyor. Tek tük vardı bilmeyen. Şimdi biraz bilmeyenler çoğaldı, bilenler azaldı gibi; ama daha ümit kesilmiş değil... Ne yapacağız o zaman? Hepimiz dini öğreneceğiz, bu dine en güzel yardımın başlangıcı, ilk adımı senin kendinin adam olman. Senin kendinin müslüman olması.

“—Hocam nasıl müslüman olayım? Kolay bir şey değil...”

Niye kolay değil? Bir yere ziyarete gitmişim, bir adamı söylediler bana, üç-dört günde bir kitap deviriyormuş. Hepsinin de satırlarını çizerek, kenarına notlar alarak okuyormuş. Hadi sen altı günde oku, hadi on beş günde oku, hadi bir ayda oku... Bir ayda bir kitap okusan, epeyce bir şey öğrenirsin.

Heves etmiyoruz ki... Her sabah gazeteyi alıyoruz, gazetenin ilan sayfasına varıncaya kadar hepsini okuyoruz; yıldız falı, bilmem ne falı... Her tarafını okuyor millet, ezberliyor.

“—Aman şurada resimli roman var, aman ilavesini unutma, merak ettim, acaba ne oldu?”

Bilmem ne... Onu gayet iyi takip ediyor.

Ona harcayacağın vakti, dinine harca! Öğren dinini, imanını... Dinin kurtulmasının adımı bu... Çoluk çocuğuna öğret, hanımına öğret ki, düzelsin işler... Hep cahillikten birbirimizi yemekle meşgulüz.

Adamlar, Avrupalılar, Amerikalılar çok ileri gittiler. Geçen gün şaşırdım: Göğe attıkları o sun'î peyklerle, satellit dedikleri o uydularla,

Türkiye'deki zirâî mahsulü aynen tesbit ediyorlarmış adamlar... Şu kadar buğday tarlası var, şu kadar dönüm, bu kadar hektar, bu kadar kilometrekare; şu kadar buğday çıkar . Şu kadar haşhaş tarlası var, bu kadar pamuk tarlası var, bu kadar fındık mahsulü çıkartır bu Türkiye, şu kadar şöyle yapar, bu kadar böyle yapar... Veriyorlarmış elektronik beyne onun çe ktiği fotoğrafları, değerlendiriyorlarmış; Türkiye'nin rekoltesi bizim resmi, istatistik rakamlardan eğri-büğü çıkıyormuş; çünkü yalan yanlış, toplamalar, hatalar, şunlar, bunlar... Onların yaptıkları şıp çıkıyormuş. Şu kadar pamuk dedi mi, o kadar pamuk. Şu kadar buğday çıkaracak Türkiye dedi mi... Altı ay önceden, bir sene önceden tesbit ediyormuş. Sen bu adamla nasıl uğraşırın?

“—Kahrolsun Amerika!”

İyi güzel, kahrolsun Rusya ama adamlar böyle çalışıyor işte. Yâni biz bu memleketin evladı değil miyiz, yazık değil mi bizim memleketimiz böyle olmalı değil mi? Biz onların şeyinden hiç haberdar olmuyoruz.

Bizim yeraltı servetlerimizi -Ankara'da bir mühendis arkadaş söyledi- Türkiye'de ne kadar maden varsa, Almanlar su gibi bilirmiş, her tarafını... Nerede ne madeni varsa... Karış karış Türkiye'yi aramışlar. Ne azim! Kâfirin azmine bak! Türkiye'de bir karış toprak bırakmamış, nerede ne madeni var biliyor; adını bildiğimiz, bilmediğimiz.

Bak geçenlerde gazete de okudum: Muęla'nın bir yerinden, bir düşük kaliteli kömür ihraç ediyormuşuz Romanya'ya... Sonra ocaklar falan bir ara kapanmış, ihraç edemez olmuşuz. Adamlar ısrarla:

“–Bize o kömürden verin!”

“–Ya hu, daha kaliteli kömür var, ondan verelim!” demişler,

“–Yok ille ondan istiyoruz!”

“–Hayır, şundan verelim, bundan verelim!”

“–Yok ille ondan istiyoruz...”

Bizimkiler nihayet ayılmış, uyanmış;

“–Yâhu niye bu adamlar bu kömürü istiyor, kalitesiz üstelik...” falan diye bir incelemişler. Bakmışlar ki içinde meğer uranyum varmış.

Bak adamlara, bizim memleketimizi bizden iyi biliyor, bizi nasıl aptal yerine koyup, sömürüyor.

Şimdi Müslümanlık sadece camide namaz kılmak değil. Memleketin her şeyini koruyacaksınız, kollayacaksınız, çalışacaksınız, çabalayacaksınız;

“–Bu memleket benim ve senin...”

“–Nereden?”

“–Dedemden kaldı... İcabında ben de canımı veririm, ne olacak, feda olsun Allah yolunda... Sen de verirsin!”

Korkmayız. Biz mü'minler can vermekten korkmayız ki... Biz o kapıdan öteki tarafa geçtik mi, göreceğimiz safalardan tekrar dönüp, tekrar şehid olmayı isteriz. Biz ölümden korkmayız, keşke bir daha dünyaya gelsem, yine çarpışsam Allah yolunda, yine şehit olsam deriz.

İşte İslâm'a hizmetin çeşitli yolları var, kaliteli insan olacaksınız... Kafa gezdirmeyeceğiz, boş çalışmayacağız, uğraşacağız, didineceğiz, öğreneceğiz; kendi mesleğimizde mahir olacağız, memleketimize sahip olacağız... Böyle kâfire, zalime yağmalattırırsan; ayıp!

Allah yolunda çarpışalım, şu memleketi, dünyamızı, âhiretimizi imar edelim.

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

14. 11. 1982 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü